

Informe Anual de Drogues

Projecte Home alerta de la invisibilització i de la major gravetat de les dones amb addiccions

- **Només un 15,8% de les persones tractades per addiccions són dones: un col·lectiu estigmatitzat que presenta més deteriorament, més abusos i que compta amb escàs suport per rebre l'ajuda que necessita.**
- **En adults, tant homes com dones, la cocaïna segueix augmentant com la substància principal, confirmant el canvi de tendència. En adolescents, és el cànnabis la substància amb més demandes d'ajuda.**
- **Durant el 2017, Projecte Home ha ajudat gairebé 2.200 persones amb problemes de drogues, obligant a ampliar els serveis. Les accions preventives han arribat a 5.300 infants, joves i familiars.**

Amb motiu del **Dia Internacional de la Lluita contra l'Ús Indegut i el Tràfic Il·lícit de Drogues**, Projecte Home Catalunya ha presentat aquest dimarts 26 de juny en un acte al Col·legi de Periodistes, l'Informe Anual de Drogues sobre les persones ateses l'any 2017 per l'ONG a Catalunya.

DONES I ADDICCIONS

Projecte Home ha alertat de la situació d'invisibilització de les dones amb problemes d'alcohol i altres drogues, un col·lectiu al qual li és més difícil tant accedir a un tractament com després superar-lo. De fet, **tan sols el 15,8% de les persones en tractament a l'entitat han estat dones** (15,2%, l'any 2016).

Les dones amb addiccions pateixen un **doblet estigma**, són doblement rebutjades. "D'una banda, se les assenyala per prendre drogues i, per l'altra, se les culpabilitza socialment i familiarment per incomplir els estereotips tradicionals atribuïts al rol femení en una societat encara massa patriarcal: anteposar els interessos d'altres persones als propis, ocupar-se dels fills i la parella, dependència econòmica i emocional, agradar als altres o resistir", ha assegurat Oriol Esculies, director de Projecte Home Catalunya.

Aquesta pressió social, les càrregues familiars, les limitacions econòmiques i que consumeixin drogues més acceptades socialment actuen de barrera per a moltes dones alhora de sol·licitar ajuda.

Major deteriorament, més alcohol i més abusos

Conseqüentment, retardar la demanda d'ajut comporta un allargament de la història de consum, cronificant-se en molt casos, i provocant un gran deteriorament de la seva vida si ho comparem amb els homes addictes.

Segons dades de l'Informe 2017, **la mitjana d'edat és significativament més alta en les dones** (42 anys) que en els homes (39).

Una de cada dues dones presenta almenys un trastorn psicològic sumat a la drogodependència, el què s'anomena Patologia Dual (48% en dones i 30% en homes). Els trastorns més habituals són per depressió, per ansietat i de personalitat.

Les dones en tractament portadores del VIH són el doble que els homes, un 12% del total (en front el 6% dels homes).

Segons dades estatals de l'*Observatorio Proyecto Hombre 2017*, **els abusos perpetrats a les dones addictes són alarmants**. Així, al llarg de la vida han sofert més abusos sexuals (26,7% les dones, 4% els homes), físics (48,8% - 22,7%) i emocionals (68,7% - 45,6%).

En les dones, **el consum d'alcohol com a substància principal és més elevat** (40,8% respecte el 31,2% en homes). Abusar de l'alcohol, per ser una substància legal i acceptada, passa més inadvertit que altres drogues. D'altra banda, les dones amb alcoholisme beuen més a casa que en entorns socials, per tant, es fa encara menys visible. Cal destacar que en la població general, l'abús de psicofàrmacs (hipnosedants/ansiolítics) també és més freqüent en dones que en homes. Segons dades oficials (EDADES 2016), el 15,8% de les dones en prenen, per un 8,3% dels homes.

A nivell econòmic, hi ha més dones que homes que no tenen feina o bé tenen feines parcials, que no compten amb cap prestació social ni cap tipus d'ingrés econòmic en el moment d'iniciar el tractament, depenent en major mesura de les ajudes familiars o, en casos extrems, d'activitats com la prostitució.

Accedir als col·lectius més vulnerables

Hi ha col·lectius especialment vulnerables, com per exemple **les mares amb fills a càrrec o embarassades, que sovint temen perdre la custòdia si reconeixen la seva addicció**. Compten amb menys recursos econòmics i no sempre obtenen el suport de la parella, si en tenen.

També, les **dones víctimes de violència de gènere que conviuen alhora amb una addicció**, que arriben a abusar de l'alcohol 15 vegades més i de les altres drogues 9 vegades més que la població general (estudi Shipway, 2004).

Altres col·lectius molt vulnerables són les treballadores del sexe, dones sense llar amb trastorns mentals greus, dones grans que viuen soles o bé dones recluses.

En aquest sentit, Projecte Home està prenent mesures. És clau **feminitzar l'espai i incrementar les places per a les dones addictes** per a facilitar l'arribada i l'estada, reciclar els professionals per a una intervenció que tinguin en compte la perspectiva de gènere, treballar per evitar les actituds masculistes en un entorn de pacients homes o acompanyar i apoderar les parelles dels pacients. S'incrementarà també la denúncia sobre la responsabilitat que tenen els determinants socioeconòmics, principalment accés a una feina i a un habitatge dignes, que els suposa una barrera per a la reinserció social.

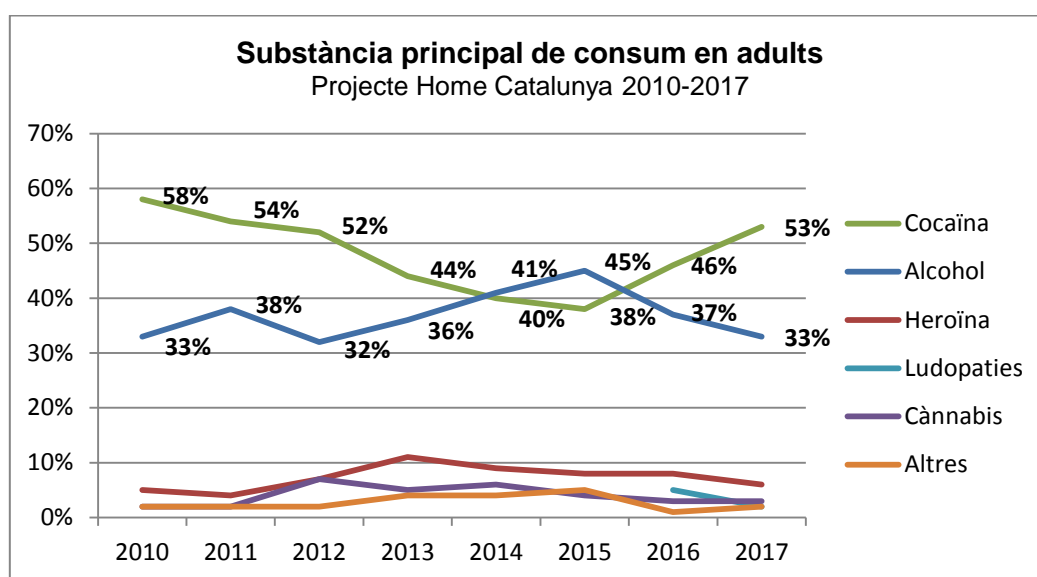
"A Catalunya, pràcticament no hi ha serveis adaptats a les necessitats d'una dona amb problemes de drogues, que té el mateix dret que un home a no ser jutjada socialment i a rebre l'ajuda adequada" afirma Oriol Esculies.

EL CONSUM DE COCAÏNA TORNA A CRÉIXER

Entre el conjunt de les persones adultes ateses el 2017, **la cocaïna segueix creixent com la substància principal de consum, amb un 53,4% dels casos** en front el 45,7% del 2016. La xifra confirma una tendència a l'alça que trenca la baixada viscuda els darrers anys (veure gràfic). A més, de tots els centres de Projecte Home a Espanya, és a Catalunya on el consum de cocaïna és més elevat, per sobre de Madrid (40,4%) i de la mitjana estatal (34,3%). En segon lloc, **el 33,1% dels casos refereix l'alcohol com a primera substància**. I habitualment, una substància principal va acompanyada a d'altres (policonsum).

L'Informe Europeu sobre Drogues 2018 indica l'augment de la disponibilitat de la cocaïna, que té major puresa, en un mercat il·legal molt dinàmic que canvia ràpidament en resposta a les mesures de control de drogues. L'increment del cultiu i producció de coca a l'Amèrica Llatina i dels decomisos no han afectat al preu, que es manté estable. El mateix informe destaca que Barcelona és la ciutat europea amb major presència de cocaïna en les aigües residuals.

“La cocaïna és una substància que ha demostrat tenir greus conseqüències per a la salut i la vida de les persones. Seria un greu error tornar a banalitzar-ne l'ús”, ha advertit Oriol Esculies.

L'heroïna, amb un 5,7%, es manté estable però a nivells baixos. De moment, no s'observa un creixement de la demanda que respongui a l'alarma social creada pels anomenats 'narcopisos' de Barcelona o l'epidèmia d'opioides als Estats Units.

El cànnabis (marihuana i resina) ocasiona el 3,3% de les demandes, mentre que les ludopaties i altres conductes addictives se situen en el 2,3% com a problema principal.

Pel que fa als **adolescents i joves atesos per l'entitat, amb una mitjana d'edat de 16,7 anys, el consum problemàtic de cànnabis arriba al 71,8% dels casos**, seguit per la cocaïna (11,3%) i l'alcohol (9,9%). Tanmateix, l'alcohol i el tabac acompanyen gairebé sempre la substància principal. L'edat d'inici de consum de cànnabis se situa als 14,5 anys i la de l'alcohol als 14,6 anys.

Els joves amb abús a les TIC i ludopaties se situen en el 4,3%. Esdevé un percentatge minoritari però creixent: abús al telèfon mòbil, videojocs i apostes per internet. El més significatiu és que els nois i noies que arriben a l'entitat per abús de drogues també presenten problemes amb les TIC.

2.173 persones amb addiccions ateses a tot Catalunya

Durant el 2017, Projecte Home ha atès a **2.173 persones en els deu centres** que té ubicats a Catalunya (Barcelona, Montgat, Montcada i Reixac, Tarragona, Tortosa i Tremp), de les quals 956 han seguit un programa de tractament continuat, un 33% més que fa cinc anys. **La xifra està obligant a l'entitat a reforçar i ampliar els serveis davant el volum actual.**

Entre aquestes persones, el perfil majoritari és el d'un home (84,2% dels casos) de mitjana edat (40,6 anys de mitjana) i en situació de risc d'exclusió social. Un 74% només té estudis primaris o no té estudis, mentre que només un 45,6% tenia en la feina la seva principal font d'ingressos abans de començar el tractament. A més, un 30,9% de les persones presenta patologia dual (un trastorn psicològic afegit a l'addicció). Procedeixen de Barcelona (29,2% del total), Badalona (5,4%), L'Hospitalet de Llobregat (3,9%) i Tarragona (3,8%) entre molts altres municipis.

D'altra banda, **els programes de prevenció de les addiccions han arribat a 5.300 persones** beneficiàries, principalment alumnes, famílies i professorat a través del *Joc de Claus*, programa desenvolupat als centres escolars o altres programes selectius com *l'A Temps* o el *Trencaclosques*.

Projecte Home Catalunya (www.projectehome.cat) és una ONG catalana creada el 1995 per al tractament, la prevenció i la sensibilització de les addiccions. En aquest temps, ha atès més de 22.000 persones amb problemes de drogues. Exerceix com a ONG de caràcter consultiu davant les Nacions Unides.

Per a més informació contactar amb l'Àrea de Comunicació:

Jordi Feu. Tel. 932989875 / 675370737 jfeu@projectehome.org